

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 1. Utrùm omnes omninò perfectiones possibilis sint in Deo, &
quomodo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

Disputatio II. Articulus I.

9

tur. 4. Quid Gilbertus Porretanus circa distinctionem essentiae divinae & ejus attributorum senserit.

ARTICULUS I.

Utrum omnes omnino perfectiones possibiles sint in Deo, & quomodo.

NOta 1. Perfectiones aliae sunt simpliciter simplices, aliae secundum quid tantum. Perfectio simpliciter simplex est ea, quae in ente, praecise ut est ens, ipsa melior est, quam non ipsa: perfectio verò secundum quid, quae non est talis. Porro 1. non ipsa, non sumitur negativè, pro negatione scilicet perfectionis simpliciter simplicis, aut secundum quid; sed positivè, pro alia perfectione impossibili. Itaque si enti ut sic perfectionem aliquam addas, vel intelligitur melius se habere cum illa, quam cum alia qualibet impossibili, vel non intelligitur. Si primum. Perfectio erit simpliciter simplex. Si secundum. Non erit perfectio nisi secundum quid. Sic ratio spiritus est perfectio simpliciter simplex; quia melius est enti ut sic esse spiritum, quam esse quidlibet aliud, cum spiritu impossibile. Ratio verò corporis est tantum perfectio secundum quid, quia ens ut sic melius se habet cum alia perfectione, quae cum ratione corporis impossibilis est. Melius enim est enti ut sic esse spiritum v.g. quam esse corpus.

Nota 2. Perfectio aliqua potest alicui inesse variis modis, formaliter scilicet, virtualiter, aequivalenter, & eminenter. Continetur formaliter, si continetur secundum propriam rationem objectivam, seu secundum definitionem. Continetur virtualiter, si continetur tanquam effectus in causa. Continetur aequivalenter, si continetur secundum formam similem ejusdem ordinis, quae eadem praestare potest. Continetur denique eminenter, si continetur virtualiter aut aequivalenter secundum formam altioris ordinis, hoc est, si subjectum, cui inesse dicitur, potest aut illam producere, aut idem praestare per altioris ordinis perfectionem, quam habet.

RESPONSIO I.

Omnes omnino perfectiones possibiles in Deo continentur aliqua ratione.

Prob. 1. Ex Scriptura. Nam Exodi c. 33. Deus de se ipso loquens Moysi dicit: *Ostendam omne bonum tibi.* At Deus non esset omne bonum, nisi aliqua ratione contineret omnes omnino perfectiones possibiles. Ergo, &c. 2. Autoritate S. Damasceni lib. 1. ort. fidei c. 12. ubi de Deo sic ait: *Universum id quod est, tanquam immensum quoddam & infinitum essentia pelagus complexu suo continet.* 3. Ratione. Nam aliqui posset cogitari aliquod ens melius Deo, illud nimirum, quod omnes omnino perfectiones haberet meliori modo, quo haberi possunt.

RESPONSIO II.

Omnes perfectiones simpliciter simplices continentur in Deo formaliter.

Prob. Nam continentur in Deo secundum propriam rationem objectivam & definitionem. Ergo, &c. Conf. patet ex not. 2. **Prob. ant.** Omnes enim perfectiones simpliciter simplices continentur secundum propriam rationem & definitionem in idea entis, quo nihil melius cogitari potest, ut consideranti patet. Et verò si aliqua non contineretur secundum propriam rationem, certè quia excluderet aliam meliorem, vel aequalem, secum impossibilem. At hoc esse non potest. Quia omnis perfectio simpliciter simplex melior est omni alia secum impossibile. Ergo, &c. Hinc omnes perfectiones simpliciter simplices denominant Deum, & Deus dicitur substantia, spiritus, sapiens, iustus, &c.

RESPONSIO III.

Perfectiones secundum quid non continentur in Deo formaliter.

Prob. Non continentur in Deo secundum propriam rationem & definitionem. Ergo, &c. Conf. patet ex dictis. **Prob. ant.** Quia aliqui Deus non haberet secundum propriam rationem alias perfectiones meliores, quarum propriam rationem perfectiones secundum quid excludunt à subjecto, cui insunt. Sic si Deus esset corpus, non esset spiritus: & tamen melius est esse spiritum, quam esse corpus. Absurdum conf. Alioqui Deus non esset, quidquid est melius esse. Quod manifestè repugnat Deo; cum sit ens, quo nihil melius esse vel cogitari potest. Ergo, &c. Hinc perfectiones secundum quid non denominant Deum. Sic Deus non dicitur corpus, animal, rationalis, &c.

RESPONSIO IV.

Perfectiones secundum quid continentur in Deo virtualiter, aequivalenter, & eminenter.

Prob. 1. Continentur virtualiter. Deus enim potest illas producere; cum sint entia creata. 2. Continentur aequivalenter. Quia nulla est, cui Deus non aequivaleat, sive in essendo, sive in operando. 3. Continentur eminenter. Nam Deus potest illas producere, & quod illae praestant, praestare per altioris ordinis perfectionem. Producit enim illas per suam omnipotentiam; & quod illae pro modulo suo, nec sine multis imperfectionibus praestant, praestat ipse absque ullo defectu, & cum singulari excellentia; & consequenter, quod illae possunt, ipse potest per eminentiorem longè perfectionem. Haec autem omnia confirmantur ex eo, quod quam optime conveniant cum idea entis, quo nihil melius cogitari potest.

ARTICULUS II.

Quanam inter perfectiones divinas constituat essentiam Dei.

NOta 1. Essentia divina potest sumi tripliciter. 1. In sensu physico, seu prout est à parte rei; & sic sumpta includit omnes rationes, tum absolutas, tum relativas, quae sunt in Deo, rectèque describitur: Ens summum, substantia unum, personis trinum. 2. In sensu metaphysico latiori; & sic sumpta, praescindit à solis perfectionibus relativis, proindeque includit omnes & solas rationes absolutas, quae sunt in Deo, & sunt communes tribus personis. 3. In sensu metaphysico strictiori; & sic sumpta, est prima ratio, qua Deus secundum nostrum concipiendi modum constituitur. Hic autem agitur de essentia Dei considerata in hoc tertio sensu; & quaeritur in quo consistat. Circa quod plures sunt sententiae. Prima constituit essentiam Dei in cumulo omnium perfectionum simpliciter simplicium. Secunda, in intellectione actuali. Tertia, in ratione entis infiniti. Quarta, in ratione entis spiritualis à se. Quinta denique, in ratione entis à se.

Nota 2. Ut aliqua ratio sit essentia rei strictè sumpta, quatuor requiruntur. 1. Ut sit aliquid intrinsecum. Nihil enim per extrinsecum constituitur: cum res omnis sit id, per quod constituitur. 2. Ut ita sit proprium rei, cuius est constitutivum, ut faciat eam ab omni alio differre, juxta illud axioma: *Per id res constituitur, per quod & distinguitur.* 3. Ut faciat primò differre: alioqui non constituit rem, sed supponit constitutam. 4. Ut sit radix proprietatum rei: nam cum debeat esse prima rei differentia, necesse est ut ceterae differentiae, quae non sunt ab extrinseco, prosuant ex ea, tanquam ex fonte, juxta nostrum modum concipiendi. His praesuppositis, sit

RESPONSIO I.

Essentia Dei strictè sumpta non consistit in cumulo omnium perfectionum simpliciter simplicium.

Prob.